ISSN 2181-8258
DOI prefiksi:10.69691
IF-9,347

Journal THE LIGHT OF CIVILIZATION

Scientific, socio-philosophical, cultural and educational, literary and artistic magazine

TAMADDUN NURI

Ilmiy, ijtimoiy-falsafiy, madaniy-ma'rifiy, adabiy-badiiy jurnal

1 (64)
2025

TAMADDUN NURI jurnali

Ilmiy, ijtimoiy-falsafiy, madaniy-ma’rifiy, adabiy-badiiy jurnal

MUASSISLAR: Beruniy tuman hokimligi
“Tafakkur-tamaddun” OOO
“Beruniy avlodlari” jamoat fondi

HAMKORLARIMIZ:
O‘zRFA Qoraqalpog‘iston bo‘limi
Qoraqalpoq davlat universiteti
Urganch davlat universiteti

TAHRIR HAY’ATI:

BOSH MUHARRIR:
Munavvara KURBANBAYEVA

BOSH MUHARRIR O‘RINBOSARI:
Anvar ALLAMBERGENOV

BO‘LIM MUHARRIRI:
Muqaddas KURBANBAYEVA

Akmal SAIDOV, y.f.d., prof., akad.
Qahramon QURONBOYEV, s.f.d.,prof.
Mehmet Munir Dadaoglu, phil.sc.d., prof. (Turkiya)
Roman GOPAL, fil.f.f.d (PhD) (Hindiston)
Azizulloh AROL, fil.f.f.d (PhD) (AQSh)
Almagul BAYRIYEVA, s.f.d., (DSc)
Zuhra REYMOVA, y.f.d., (DSc)
Karlig‘ash UMAROVA, y.f.d., (DSc)
Xəlil İsmayıl oğlu İsmayılov, t. f.d, prof. (Ozarbayjon)
Anvar ABDULLAYEV, t.f.f.d, dots.
Makset KARLIBAYEV, t.f.d., k.i.x.
Kozimbek TUXTABEKOV, t.f.d., (PhD)
Umid BEKMUHAMMAD, t.f.d., (PhD),k.i.x.
Konul Bunyadzoda, fəlsəfə fanlari doktoru, (AMEA) müxbir üzvü (Ozarbayjon)
Baxtiyor KARIMOV, fal.f.d., prof.
Marat NIYOZIMBETOV, fal.f.d.
Alima BERDIMURODOVA, fal.f.d.
Zarifboy DO‘SIMOV, fil.f.d., prof.
Olmos ULVI Binnatova , f.f.d., prof. (Ozarbayjon)
Nasibullina Nurida Shaydullovna, fil.f.n. (Rossiya Federatsiyasi)
Sayyora SAMANDAROVA, fil. f.n, dotsent
Bekposhsha RAXIMOVA, fil.f.n, dots (PhD)
Azamat PRIMOV, fil.f.n, dots (PhD)
Vahob RAHMONOV, f.f.n.,dots
Farrux Abbas oglu Rustamov, p.f.d, prof. (Ozarbayjon)
Qozoqboy YO‘LDOSHEV, p.f.d.,prof.
Safo MATJONOV, p.f.d., prof.
Qaxramon IBADULLAYEV, p.f.d., (DSc)
Masharib ABDULLAYEV, s.f.f.d., (PhD), k.i.x.
Nilufar KOSHANOVA, ped.f.f.d., (PhD)
Odilbek RADJAPOV, fal.f.f.d., (PhD)
Rana Hamid qızı Qadirova, psixol.f.d., prof. (Ozarbayjon)
Nargis ATABAYEVA, psixol.f.d., (DSc)
Dilafruz QARSHIYEVA, psixol.f.d., (DSc)

BIZNI IJTIMOIY TARMOQLARDA QUYIDAGI MANZILLARDA KUZATING:

JAMOATCHILIK KENGASHI:
Sirojiddin SAYYID
Muhammad ALI
Kengesboy KARIMOV
Iqbol MIRZO
Qurbon SHONIYOZOV
O‘rozboy ABDURAHMONOV
Murotboy JUMANOV

Adabiy maslahatchi:
Guliston MATYOQUBOVA

Rassom:
Alibek ABDURAHMONOV

Sahifalovchi-bezovchi: G‘iyosiddin O‘NAROV

Manzilimiz: Qoraqalpog‘iston Respublikasi, Beruniy tumani.
Web-sayt: https://jurnal.tamaddunnuri.uz
e-mail: tamaddunnuri1@gmail.com.
Telegram kanali: https://t.me/tamaddunnuri
Tel.: (+99888) 036 00 55, (+99897) 355 75 40.

Qog‘oz bichimi 60x84 ⅛. Nashriyot hisob tabog‘i 6,5.
Indeks – 960. ISSN 2181-8258. "ADAD PLYUS" MCHJ bosmaxonasida chop etildi. Adadi 300 dona.
Bosishga 2025-yil 28-yanvarda ruxsat etildi.
Toshkent shahri, Chilonzor ko`chasi, 28-uy. 2025-yil, 1-son (64).
Ushbu son “Tamaddun nuri” jurnali tahririyatining kompyuterida sahifalandi. Buyurtma №28.

Jurnaldan ko‘chirib bosilganda “Tamaddun nuri”dan olindi deb izohlanishi shart. Matn hamda reklamalardagi ma’lumotlarning to‘g‘riligi uchun mualliflar mas’uldir. Tahririyatga kelgan qo‘lyozmalar tahrirlanadi, taqriz qilinmaydi va muallifga qaytarilmaydi.

"Tamaddun nuri" jurnali Google Scholar bazasida indekslanadi. Bu esa jurnalning ilmiy nufuzini oshirish va mualliflarning ilmiy ishlarini keng miqyosda targ'ib qilishga yordam beradi. Google Scholar orqali tadqiqotchilar va olimlar "Tamaddun nuri" jurnalida chop etilgan maqolalarni qidirib topish va ularga havola berish imkoniyatiga ega bo'lishadi.

Tahririyat Crossref DOI ning rasmiy a’zosi hisoblanadi va 10.69691 DOI prefiksiga ega. Har bir nashr va ilmiy maqolaga individual Crossref DOI raqami beriladi.

10.69691 DOI

ISSN-2181-8258

Impakt faktor-9.347

SLIB.UZ

journal THE LIGHT OF CIVILIZATION
Scientific, socio-philosophical, cultural and educational, literary and artistic magazine
Founders: Beruniy District Municipality
"Tafakkur-tamaddun" OOO
Public Foundation “Descendants of Berunius"
Our colleagues: Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan Karakalpakstan division
Karakalpak State University
Urgench State University
EDITORIAL BOARD:
EDITOR-IN-CHIEF:
Munavvara KURBANBAEVA
DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:
Anvar ALLAMBERGENOV
SECTION EDITOR:
Mukaddas KURBANBAEVA
Akmal SAIDOV, y.sc.d., prof., Acad.
Qakhraman QURANBAYEV, s.sc.d., prof.
Mehmet Munir Dadaoglu, phil.sc.d., prof. (Turkiya)
Roman GOPAL, phil.sc.n. (PhD) (India)
Azizulloh AROL, phil.sc.n. (PhD) (USA)
Almagul BAYRIEVA, s.sc.d., (DSc)
Zuhra REYMOVA, y.sc.d., (DSc)
Karligash UMAROVA, y.sc.d., (DSc)
Xəlil İsmayıl oğlu İsmayılov, ist. sc.d, prof. (Ozarbayjon)
Anvar ABDULLAEV, ist.sc.d, dots.
Makset KARLIBAEV, t.f.d., k.i.x.
Kazimbek TUKHTABEKOV, t.f.d., (PhD)
Umid BEKMUHAMMAD, t.f.d., (PhD), k.i.x.
Konul Bunyadzoda, Doctor of Philosophy,
Azerbaijan National Academy of Sciences
(AMEA) Corresponding Member (Ozarbayjon)
Bakhtiyar KARIMOV, phil.sc.d., prof.
Marat NIYOZIMBETOV, phil.sc.d.
Alima BERDIMURODOVA, phil.sc.d.
Zarifboy DOSIMOV, Phil.sc.d., prof.
Olmos ULVI Binnatova , f.sc.d., prof. (Ozarbayjon)
Nasibullina Nurida Shaydullovna, can. of phil (Russiya)
Daniyor YULDASHEV, Phil.sc.d (DSc)
Sayyora SAMANDAROVA, associate professor, can.of phil.
Bekposhsha RAKHIMOVA, can. of phil.sc, dots (PhD)
Azamat PRIMOV, can. of phil.sc, dots (PhD)
Vahab Rakhmonov, f.sc.n., dots.
Farrux Abbas oglu Rüstamov, p.sc.d, prof. (Ozarbayjon)
Kazakboy YOLDASHEV, p.sc.d., prof.
Safo MATJONOV, p.sc.d., prof.
Qakhraman IBADULLAEV, p.sc.d., (DSc)
Masharib ABDULLAEV, of art.sc.c., (PhD), k.i.x.
Nilufar KOSHANOVA, ped.f.f.d., (PhD)
Odilbek RADJAPOV, phil.sc..d., (PhD)
Rana Hamid qızı Qadirova, Psychol.sc.d., prof.(Ozarbayjon)
Nargis ATABAEVA, Psychol.sc.d., (DSc)
Dilafruz QARSHIEVA, Psychol.scd., (DSc)

FOLLOW US ON SOCIAL MEDIA BELOW:

COMMUNITY COUNCIL:
Sirojiddin SAYID
Muhammad Ali
Kengesboy KARIMOV
Iqbal MIRZA
Kurban SHONIAZOV
Orozboy ABDURAHMANOV
Muratboy JUMANOV

Literary Advisor:
Gulistan MATYOQUBOVA
Painter:
Alibek ABDURAHMANOV
Page editor:
Ghiyaziddin O'NAROV
Our address: Republic of Karakalpakstan, Beruni district.
Website: https://tamaddunnuri.uz
e-mail: tamaddunnuri1@gmail.com.
Telegram channel: https://t.me/tamaddunnuri
Phone: (+99888) 036 00 55, (+99897) 355 75 40.

The editorial board is an official member of Crossref DOI and has the prefix 10.69691 DOI. Each publication and scientific article is assigned an individual Crossref DOI number.
Paper size 60x84 ⅛. Publisher's scoreboard 6.5. The index is 960.
It was published in the printing house of "ADAD PLUS" LLC. The number is 300 pieces.
Chilonzor street, 28, Tashkent city. 2025, No.1 (64).
This issue was paged on the computer of "Tamaddun Nuri" editorial office. Order #28. When copying from the magazine, it must be noted that it was taken from "Tamaddun Nuri". The authors are responsible for the accuracy of the information in the text and advertisements. Manuscripts received by the editors will be edited, not reviewed, and not returned to the author.

“Tamaddun nuri " magazine is indexed in the Google Scholar base. This helps to increase the scientific prestige of the Journal and to promote the scientific work of the authors on a large scale.
Through Google Scholar, researchers and scientists will be able to search and link articles published in the Journal "Tamaddun nuri".

Crossref DOI-10.69691

ISSN-2181-8258

Impakt faktor-9.347

SLIB.UZ

MUNDARIJA

07.00.00 - "TARIX"

Komolov Dilshod Pulatovich. Turkistonda jadidlar tomonidan odil sudlov idoralarini tashkil etish borasidagi harakatlar...9
Komolov Dilshod Pulatovich, Qlichov Farxod Pozilovich. Oʻzbekiston Respublikasi konstitutsiyaviy sudining tashkil etilishi tarixiga bir nazar..43
Saparbayev Bunyodbek Xurrambek oʻgʻli. Muhammad Rahimxon I davrida (1806-1825) Xiva davlati va Rossiya munosabatlarida "Rus qullari masalasi"...90
Matyakubov Ikrom Botirovich. Manjurlarning ichki Xitoyga bostirib kirishi va Li Zi Cheng (李自成)ning Ching(Qing 清)ga qarshi kurashining tarixiy-metodologik asoslari...104
Kenjayev Bunyod Baxtiyor oʻgʻli. 1920-yillarda Xorazmda tarix fanlaridan iborat ijtimoiy fanlar darsliklarining yaratilishi...................................109
Ismailov Ulugʻbek Saparboy oʻgʻli. Qadimgi davr sivilizatsion jarayonlarida ekologik omillar taʼsirini oʻrganish usullari.......................................113
Matyakubov Xamdam Xamidjanovich. Kaltaminor madaniyatining xoʻjalik sohalariga oid ilmiy qarashlar tahlili..118
Babajanova Nilufar Alisherovna. Xorazm hududida temir davri geografik holati, aholi joylashishi hududiy chegaralari kartografiyasiga doir baʼzi mulohazalar..162
Садыкова Рената Шамильевна. Внутриполитические изменения Индии и Пакистана как факторы, влияющие на конфликт 1947-1965 годов..200
Yusupov Shakir Xaitbayevich. Amir Temur va Temuriylar davrida Xorazmdagi shaharsozlik madaniyatining taraqqiyoti.......................................231
Дадажонова Наргиза Давлатбек қизи. Иккинчи жаҳон уруши йилларида Ўзбекистон ССРни электрлаштириш тарихига доир................245
Ruzikulova Maftunaxon Yuldashevna. Markaziy Fargʻona irrigatsiyasi tarixi (1950-1991-yillar)..280
Маткаримова Садоқат Мақсудовна. Ферузхоннинг ҳаёти ва тараққийпарварлик фаолияти..297
Komilov Oybek Kamilovich. Oʻzbekiston SSRda sugʻorish tizimi tarixi (1950-1990-yillar)..313
Алихожиев Муҳаммаджон Одилжон ўғли. Эпидемияларга қарши кураш тарихидан...325
Саидусманов Бахром Абдуганиевич. Тошкент вилоятида автомобиль транспорти тизимининг йўлга қўйилиш тарихи (1945-1990).....337
Yakubov Husniddin Muxitdinovich. Karfagen – qadimgi dunyoning buyuk shahri...340

09.00.00 - "FALSAFA"

Zulfugarov Vusal Rahmon oʻgʻli. Falsafa-fan aloqaları: fanlararo yondashuv kontekstıda epıstemologık tahlıl..13
Davletov Jamshid Bekmatovich. Yangi davr aksiologiyasida inson qadriyatlarining transformatsiyasi va uning ijtimoiy ahamiyati.......................21
Qaxorov Pulotjon Xursanmurodovich. Goʻzallik va axloqiy qadriyatlarning madaniy va ijtimoiy nuqtai nazardan oʻzgarishi................................68
Yuldasheva Matluba Munavarovna. Milliy mafkura jamiyatni modernizatsiyalashda innovatsion rivojlanishni milliy qadriyatlar bilan uygʻunlashtirishdagi strategik maqsadi..138
Рўзиев Мақсуд Ўринович. Абулҳасан Бахманёр ва унинг мактаби давомчилари...172
Асрарова Мухаббат Усманджоновна. М.Н. Болтаев илмий меросида тасаввуфга муносабат...176
Tashmetov Tuxtasin Xudayberganovich. Zararlı gʻoyalarnıng dıstruktıv va gʻayrıınsonıy xususıyatları...191
Jaʼfarov Ibrohimjon Xolmuhammad oʻgʻli. Globallashuv davrida milliy oʻzlikni saqlash va maʼnaviy qadriyatlar himoyasi...................................210
Nomozov Xurshid Shavkat oʻgʻli. Ommaviy axborot vositalarining ijtimoiy funksiyasi...253
Ахатов Лутфилло Кароматуллоевич, Мирахмедова Шохида Нусратиллоевна. Ҳазрат Навоий асарларида тасаввуф ва комил инсон ғояси.271
Djurayev Gʻolib Abdurasulovich. Fransuz ekzistensializmining vujudga kelishidagi ijtimoiy-falsafiy muhit..274
Roʻzmetov Roʻzmat Botirovich. Sunʼiy intellekt jamiyat uchun ijtimoiy xavfmi yoki ijobiy hodisa..288
Komilov Abror Quvondiqovich. Axloq va gender tushunchalarining falsafiy taʼrif va tasniflari...293
Aliyev Nozimjon Nurullajon oʻgʻli. Yangi davr falsafasida texnologik taraqqiyot va ekologik muvozanat masalasining ijtimoiy-falsafiy tahlili......309
Imamova Umida Ismoil qizi. Jamiyatda axborot xavfsizligini taʼminlashning maʼnaviy omillari...334

Qabul qilindi: 28.12.2024 Chop etildi: 30.01.2025 UDK: 93/94

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИДА АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ТИЗИМИНИНГ ЙЎЛГА ҚЎЙИЛИШ ТАРИХИ (1945-1990)

Саидусманов Бахром Абдуганиевич, Чирчиқ давлат педагогика университети, тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)

HISTORY OF THE ESTABLISHMENT OF A ROAD TRANSPORT SYSTEM IN TASHKENT REGION (1945-1990)

Saidusmanov Bahrom Abduganievich, Chirchik State Pedagogical University, doctor of philosophy in history (PHD)

ИСТОРИЯ СТАНОВЛЕНИЯ СИСТЕМЫ АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА В ТАШКЕНТСКОЙ ОБЛАСТИ (1945-1990)

Саидусманов Бахром Абдуганиевич, Чирчикский государственный педагогический университет, доктор философии по историческим наукам (PhD)

https://orcid.org/0009-0002-4466-1612
e-mail: baxromsaidusmanov@gmail.com

TAMADDUN NURI

Аннотация: *Бугун жаҳон бозорида транспорт тизими алоҳида ўрин эгаллайди. Бу табиий, у хизмат кўрсатиш, иқтисодий барқарорликнинг муҳим омили ҳисобланади. Совет ҳокимияти ўрнатилган дастлабки кунларданоқ иқтисодиётни бошқариш, хусусий мулкчиликни тугатиш масаласи энг муҳим вазифаси сифатида қўйилди.*

Калит сўзлар: *халқ хўжалиги, автомабиль транспорти, автомобиль йўллари, автокорхоналар, юк автокорхоналари, юк ташиш, саноат корхоналари, алоқа пунктлари, йўловчилар ва юк ташиш ҳажмлари, янги автохўжаликлар.*

Abstract: *Today, the transport system occupies a special place in the world market. It is a natural, service, and an important factor in economic stability. From the very first days of the establishment of Soviet power, the issue of managing the economy and eliminating private property was set as the most important task.*

Key words: *national economy, road transport, highways, automobile companies, freight automobile companies, freight transportation, industrial enterprises, communication points, passenger and freight transportation volumes, new automobile companies.*

Аннотация: *Сегодня транспортная система занимает особое место на мировом рынке. Это важный фактор природной, служебной, экономической стабильности. С первых дней установления Советской власти вопрос управления экономикой и ликвидации частной собственности ставился как важнейшая задача.*

Ключевые слова: *народное хозяйство, автомобильный транспорт, автомобильные дороги, автомобильные предприятия, грузовые автомобильные предприятия, грузоперевозки, промышленные предприятия, пункты связи, объемы пассажирских и грузовых перевозок, новые автомобильные предприятия.*

КИРИШ. Совет ҳукумати Иккинчи жаҳон урушидан кейинги йилларда йўллар қурилишига жиддий эътибор берди. Хом ашё манбалари жойлашган ҳудудларни марказ билан боғлаш мақсадида катта йўл трассалари қурилди. Ўзбекистон ССР ҳудудида ҳам йирик йўл трассаларини бирлаштириш билан боғлиқ лойиҳалар амалга оширилди. Тошкент вилоятда йўл қурилиши масалаларига ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Шу ўринда таъкидлаш лозимки, урушдан олдинги йилларда йўл қурилиши масаласи долзарб эди. Бу вазифалар амалда бажарилиб ҳам келинди. Лекин, бу ишлар маблағ ва қурилиш материалларининг етишмаслиги сабабли чала ҳолда бажарилди. Темир йўллар Ўзбекистон ССРдан ташқарига ташиб кетилаётган маҳсулотларни тўлиқ ташиш имконини бермаган ҳолда урушдан кейинги йилларда йўл қурилиши масалаларига яна алоҳида эътибор қаратилди. Йўл қурилиш бошқармаси вилоятга, туманга, колхозга ва бригадаларга бўлинди. Қурувчилар учун чойхона, маданий ва тиббий хизмат учун дўконлар, ошхоналар ташкил этилди. Йўл устидаги қоплама учун шағал-қумлар йўл яқинида жойлашган карьерлардан қазиб олиниб, майда оқар сувларни ўтказиш иншоотлари учун тошлардан ва маҳаллий хом ашёлардан фойдаланилди[1]. Умуман, Тошкент вилоятида кўплаб магистрал йўллар қурилди. Тошкент – Олмалиқ автомобиль йўли Тошкентни рангли металлургиянинг йирик саноат маркази бўлган Олмалиқ шаҳри билан боғлади. Ўрта Осиёда энг катта темир кони бўлган Ангрен қорамтир кўмир конига ҳам борадиган автомобиль йўллари қуриб битказилди. Узунлиги 128 км келадиган Тошкент – Бекобод автомобиль магистрали ишга туширилди. Бу йўл Тошкент шаҳрини Тошкент денгизи (аҳоли орасида “Тошкент денгизи” номи билан машҳур бўлган Туябўғиз сув омбори) билан боғлади.

АДАБИЁТЛАР ТАҲЛИЛИ ВА МЕТОДОЛОГИЯ. Ўрта Чирчиқ, Тошкент, Бекобод районларида ва Далварзин даштида янгидан ўзлаштирилаётган жуда катта массивларни кесиб ўтиб, металлурглар ва энергетиклар шаҳри бўлган Бекободга бориб туташди[2]. Натижада, йўл қурилишида ички имкониятлардан унумли фойдаланиш натижасида Тошкент вилоятида йўлсизликни тугатиш ишлари бирмунча яхшиланди. 1959 йилда узунлиги 248 км бўлган Тошкент-Ангрен-Қўқон автомобиль йўли қурилиб бўлди. Бу йўл Қурама тизма тоғини денгиз сатҳидан 1170 километр баландликда кесиб ўтди[3]. 248 км ни ташкил этган Тошкент-Ангрен-Қўқон автомобиль йўлининг қурилиши билан Тошкент иқтисодий райони Фарғона водийси билан боғланди. Бу йўл Қурама тоғидан Қамчиқ (890 м) ва Резак (368 м) тонелларидан ўтди. Мазкур йўл орқали Тошкентдан Фарғона водийсига ташиладиган юклар, темир йўлда ташиладиган юкларга қараганда 3-4 баравар тез етказилди. 119 километрли бўлган Тошкент-Чиноз-Гулистон автортрассаси мамлакатда биринчи даражали йўл ҳисобланди. Тошкент-Ангрен, Тошкент-Чорвоқ ҳамда Мирзачўлни кесиб ўтган Тошкент-Сирдарё–Жиззах темир йўлининг аҳамияти катта бўлди. Тошкент иқтисодий районидан ўтган Гулистон – Оҳангарон автомбиль йўли шимолий ва шимоли-ғарбий ҳудудларини Фарғона водийси билан боғлади ва транспорт оқимини сезиларли даражада қисқартиришга хизмат қилди. Бу йўл Тошкент вилоятининг Оққўрғон, Бўка ва Пскент туманлари ҳамда Олмалиқ шаҳри орқали ўтиши иқтисодий район учун аҳамиятли бўлди. Бу йўл Оҳангарондан Тошкент-Ўш трассаси билан уланди ва Қамчиқ довонига чиқиш имконини берди[4].

МУҲОКАМА ВА НАТИЖАЛАР. Вилоят автотранспортчилари саноат тармоғининг қурилишда, жумладан, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Тошкент, Сирдарё, Ангрен ГРЭСлари, Чорвоқ ГЭСи, Тошкент, Оҳангарон, Чорвоқ сув омборлари, ҳаётий муҳим автомагистраллар, Тошкент-Бекобод йўли қурилишларида иштирок этдилар. Чирчиқ ва Чинозда йўл қурилишига ҳам янги маблағлар ажратилди. Совет ҳокимияти йилларида йўл қурилиши учун ажратилган маблағларнинг 20 фоизи давлат ҳисобига, 21 фоизи Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармони бўйича ажратилган маблағ ҳисобига, автотранспортни ишлатишдан келадиган фойданинг 2 фоизи чегириб қолиш ҳисобига, колхозларнинг бўлинмас фондига 29 фоиз, йўл

TAMADDUN NURI

қурилишига алоқадор бўлган вазирликлар ва бошқармалар ҳисобига 30 фоиздан тўғри келди[5].

Ўрта Осиёда энг йирик ҳисобланган ва 1,5 миллиард кубометрдан кўпроқ сув сиғадиган Чорвоқ сув омборининг қурилиши ҳам бу ердан ўтадиган автомобиль йўлларининг бир қисми, жумладан Чимёнга олиб борадиган йўл ҳам сув босадиган ҳудудда қолиб кетганлиги сабабли баланд тоғдан ўтадиган Ғазалкент-Чимён янги автомобиль йўли барпо этилди. Бу йўл Ғалласойдан ўтиб, Тошкентни маҳаллий аҳоли оммавий дам оладиган Чимён шифохонаси билан боғлади. Йўл хўжалиги яхшиланганлиги автомобилларнинг иш унумини оширди, уларнинг ҳаракат тезлигини жадаллаштирди, автомобиль паркини сақлаш учун бўладиган ҳаражатларни камайтирди[6].

Бу йилларда табиийки, мамлакат халқ хўжалигида ўз ўрнига эга бўлган транспортнинг деярли барча (темир йўл, автомобиль, ҳаво йўли, сув йўли) тармоқлари ривожлантирилди[7]. Бу тармоқ қийинчилик ва муаммолар билан бўлса-да, республика ишлаб чиқариш кучларини жойлаштиришда ички ва ташқи иқтисодий алоқаларни яхшилашга хизмат қилди. Ўзбекистон юк ташиш жиҳатидан Ўрта Осиё республикалари орасида биринчи ўринда эди. 1950 йилда юк ташиш бўйича Иттифоқда 4-ўринда турди. Ўзбекистонда юк ташиш бўйича урушдан аввалги даражага 1948 йилда эришилди.

ХУЛОСА. Тошкент вилояти ҳудудларида йўл қурилиши соҳасида амалга оширилган ишлар халқ хўжалигининг ривожланишига қаратилганлиги боис, чекка ўлкалар кўпинча эътибордан четда қолди. Қишлоқ ва шаҳар йўлларини замонавий технологияга асосланиб қуриш, жиҳозлаш, таъмирлаш ишлари учун маблағлар ўз вақтида ажратилмади. Фақат халқ хўжалигига хизмат қилувчи саноат корхоналари ва пахта хом ашёси жойлашган ҳудудларда йўл қурилишига эътибор берилиб, ушбу ишлар ҳам сифатли бажарилмади. Иқтисодий зиддиятлар, ишлаб чиқариш ва таъминотдаги узилишлар, маъмурий–буйруқбозлик тизимидаги ноаниқ кўрсатмалар, сохта мажбуриятлар, дабдабали баландпарвоз чақириқлар темир йўл тизимига ҳам ўз салбий таъсирини кўрсатди. Темир йўл транспортидаги ноқонуний ҳаракатлар, марказнинг маъмурий-буйруқбозлик сиёсати натижасида юзага келган иқтисодий инқироз халқ хўжалигига жиддий зарар етказиб борди.

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Тошкент вилояти давлат архивининг Чирчиқ филиали, 425-фонд, 1-рўйхат, 31-йиғма жилд, 23-варақ.
2. Хўжаев С. Ўзбекистонда автомобиль транспорти. – Тошкент: Билим жамияти, 1968. – Б. 24.
3. Ражабов Қ. Ўзбекистон – мустабид Совет давлати таркибида (1925-1991 й.) // Ўзбекистон Республикаси энциклопедияси. –Тошкент: ЎзМЭ, 2006. – Б. 171-185.
4. Маҳаммадалиев Р., Ниязов А. Тошкент иқтисодий райони транспорт географияси // Academic researchi in educational sciences. Volime2 / ISSUE 3/ 2021. – P. 746.
5. Тошкент вилояти давлат архиви, 76-фонд, 1-рўйхат, 34-йиғма жилд, 27-варақ.
6. Тошкент вилояти давлат архивининг Чирчиқ филиали, 425-фонд, 1-рўйхат, 45-йиғма жилд, 59-варақ.
7. Саидусмонов, Б.А. (2022). Тошкент вилоятида транспорт турлари шаклланишининг тарихий босқичлари. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(5-2), 498-506.
8. Saidusmanov, B. (2022). Stages Of Formation And Development of Railway Transport in Tashkent Region. Science and Innovation, 1(8), 726-730.
9. Koshanova N.M. Socio-philosophical analysis of the phenomenon of “cultural crash”//European Science Methodical Journal.-2024.T.2.-№6.C.477-480.

TAMADDUN NURI